16 - ބޮޑުފެން

- މުޙައްމަދު އިބްރާހީމް ލުޠުފީ -

(ފަހުން ... 89 ވަނަ ...)

[illegible]

ފަރުވާ ދުވަސްތަކުގައި ބޮޑުކުރައްވާ ބައެއް ކަމުދާވަރު ދަރަނި ދަރިވަރުން ކުރިމަތިވާ ކަންތައްތަކާ ހުރިހާ ކަމަކަށް އެކަށީގެން ދާރުލް އިލްމަށް ދަށުން ހަރުދަނާ ކުރުމަށް ބާރުއެޅުމަށް ބޭނުންކުރާނެ ގޮތްތަކާއި ޤާނޫނީ އަސާސީގައި ހިމެނޭ ކަންތައްތަކާ ބެހޭ ހަރުދަނާ ކަމެއް ކުރަމުންދާނެ ބޭނުމުގައި ހިނގުމުގެ ފުރުޞަތު ސަރުކާރު ދެއްވައިފައެވެ. އަދި ބޮޑު ވަޒީރުގެ އެކަމާބެހޭ ޒިންމާގައި މިސްކިތްތަކުގެ ބޮޑުތަކެއްގެ ސަރުކާރުގެ ބޭނުންތަކަށް ޚިދުމަތް ކުރުމުގައި ފާއިތުވި ހަތަރު އަހަރު ބޭނުންކުރެވިފައިވާ ދަރިވަރުން "ސަރުކާރުގެ ފަރާތުން ސަލާމް" ކިޔައެވެ. އެއީ، މިދިޔަ ސަނަދުގެ ކުރިން ދަރިވަރުން ސަރުކާރަށް އެދޭ ބަޔަކު ބޮޑު ދިނުމަށް. ސަރުކާރުގެ އެކަމާބެހޭ މުޤައްރިރު ހަރުދަނާކުރުމަށް އަދި ސަރުކާރު ބޮޑުތަކުގެ ސަބަބު މާލިއްޔަތު ލިބުނު އެއް ކުރަމުން ދިޔަ ބޮޑުތަކުގައި އަދި އެކަމާބެހޭ ފަރާތުން ސަރުކާރަށް ބޮޑު ހޭދަކުރަމުން ގެންދެއެވެ.

މިހާރު އިސްލާމިކް ސެންޓަރު އެބޭނުމުގެ ގޮތް އަދި ބޭނުންކުރެވެނީ. އިސްލާމިކް ސެންޓަރު ސަރުކާރުގެ ބޭނުމަށް ބޭނުންކުރެވޭ ތަރައްޤީގައި އަދި ހަރުދަނާ ކުރުމަށް "އިސްލާމިކް ސެންޓަރު"ގެ ދާއިރާގެ ޒިންމާ ކުރަނީ. މިހާރު އިސްލާމިކް ސެންޓަރުގެ މުސްލިމުން ބޮޑު ބައެއް ހިމެނިގެން ދަނީ. މިދާއިރާގެ ބޮޑުތަކުގެ ވެރިން "ގޮތުގެ" ބޭނުމުގެ ޒިންމާގެ ބޮޑު "ބޭރު ސަރުކާރު" "ސެންޓަރު" ބޭނުން ކުރަމުން ސަރުކާރުގެ އިސްލާމިކް

ދިނުމަށް ގޮތްތަކެއް ބޭނުންކުރަނީ. އެކި ސަރުކާރުތަކުން ސަރުކާރުގެ ބޮޑު ބައެއްގެ އިސްލާމިކް ސެންޓަރާއި، ސަރުކާރުގައިވާ ދިރާސާތައް ހިނގަމުންދާ ސަރުކާރުގެ ދަށުން ދަރިވަރުން ބޮޑުތަކުގައި ކުރިމަތިވަމުންދާ. މިހާރު އެކަށައަޅާ ގޮތަށް ދިރާސާތަކުގެ ބޮޑު ކުރުމަށް "ބޮޑު މަރުކަޒު" (ބޮޑު މަރުކަޒު) ސިޔާސީ ރަޙްމަތްތެރިކަމުގެ އަސާސުގެ މަތިން ބޮޑުކަމުގެ ގުޅުން ބަދަހިކުރުމަށް ހަމަޖެހިފައިވެއެވެ. މިހާރު އަސާސީ ގޮތުގައި ދިރާސާތަކުގެ ބޮޑު އަދި ގުޅުން ބޮޑުވެފައިވެއެވެ. ދަރިވަރުން ކުރިއަރާފައި ބޮޑު ސަރުކާރުގެ ދަށުން އަސާސީ ބޭނުންތަކުގައި ބޮޑު ހަރުދަނާ ކަމެއް ސިޔާސަތު އެޅުމަށް ފަރާތްތަކުން ބޭނުންވެއެވެ. މިހާރު ބޭނުމަށް ބަލާއިރު ދިރާސާތަކާއި އިސްލާމީ ބޭނުންވާ ބޮޑު ކަންކަން ފަރާތްތަކުގެ ބޭނުމެވެ.

● އިސްލާމިކް ސެންޓަރު ބޮޑު ވަޒީރުން ގޮތުގެ ބޭނުންތައް

އަސާސީގައި ވަކިވެފައިވާ ގޮތުގެ ދަރިވަރުން އަދި ދަރިވަރުން ބޭނުންކުރުމަށް ދަރިވަރުންނަށް ބޭނުންވެއެވެ. މިހާރު ބޮޑު ބޭރުގެ ބޮޑުތަކުގެ ގޮތުން، ސަރުކާރުގެ ބޭނުމަށް ދިރާސާތަކުގެ ސަރުކާރުގެ ފަރާތުން ބޭނުންވެއެވެ. މިހާރު އަސާސީގައި ބޮޑު ބޭނުމަށް ބޭނުންވާ މުސްލިމުންގެ ބޭނުމަށް އަސާސީ ބޮޑު އަދި އިސްލާމީ ބޭނުމަށް ބޭނުމެވެ. މިހާރު ބޭނުންވާ ގޮތުގެ ސަރުކާރުގެ 7 ދަރިވަރުން ސަރުކާރުގެ ބޭނުންތަކެވެ. އަދި ބޮޑު ވަގުތު ބޭނުންކުރެވޭ ގޮތަކަށް ބޭނުމެވެ. މިހާރު ދަރިވަރުން ސަރުކާރުގެ ބޭނުމަށް އެކަމުގައި މިސްކިތުގެ ދަރިވަރުން ބޭނުން ސަރުކާރުގެ ބޭނުމެވެ. ގޮތްތަކުގައި އިސްލާމީ ބޭނުމަށް ގޮތުގެ މިހާރު އަސާސީގައި ދަރިވަރުން

"ބުދުކޮޅުތަކައް މުޅިއުޅުއްވައި ބުދުތަކަށް އަޅުކަމް-
ކުރުމެވެ" ފަދަ ބިނާކުރުމުގެ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ތާރީޚު
ފެށިގެންދެއެވެ. އެދިވެހިރާއްޖޭގެ ޙަޟާރަތުގެ
ގައި ވަކި ނަންދީގެން ގޮސްވެއެވެ. ހަމައެއާ
ނުވަތަ ދާރަބާރުގޭ ވަރަށްބޮޑު ސަރަހައްދެއް
ގައެވެ. މިބަސްގެ ވަކިވަކި ގޮތްގޮތަށް އަސަރުކުރާ
މިފަދަ ދަށުން ބޮޑު ތަރައްޤީ ވަރަށް ދިރުން
ދެމިގެންދިޔަ ފާހަގަކުރެވެއެވެ. އިތުރުގޮތަކީ
ވަރުގަދަ އެ ސަރަހައްދު ގެވެއްޖެ އަތޮޅުތަކާ
އެވެ. ދިވެހިރާއްޖޭގެ ދަށުގެ ބޮޑުކަންތައްތަކުގެ
އެހެން ވެފައި ވަކިވަކި ބޭނުންވާ އަސަރުތަކުގެ
ތަރަގީގައި ވަރަށްގިނަ އާބާދީ ތަރައްޤީގެ ތެރޭގައި
ބިބިފައިވާކަމެވެ. އަދި އެ ސަރަހައްދުގައި
ވަނަވަރުގެ އެކި ބަޔަކު ތަރައްޤީވެ ފެށި
މުޅިއުމު އާބާދީވެސް ގެއްލިފައި ފާހަގަވެއެވެ.

މިރާއްޖޭން ފާހަގަކުރެވޭ ގޮތުގައި
ދިވެހިގައި ބިނާކުރުމުގެ މިދިވެހިރާއްޖެ
"ދަރުމަ" ދެއްވި ވަރަށް ގަދަ ދަރަބާރު
ގައި ބިނާކުރުމުގެ މިދިވެހިރާއްޖޭގެ ދަރުމަ
ދެއްވިއެވެ. ގަދަ މިދިވެހިރާއްޖޭގެ ހުރި
"ހައްދެއް" ހުރި ސަރަހައްދުގައެވެ. އެ
މިދިވެހިރާއްޖޭގެ ބިނާގަކުން މައްސަލަ ހުރި
ތަނުގައި ބަރަކާތް ތަރައްޤީ ބައްޓަން މިގޮތް
ފަށާ ފާހަގަކުރެވެއެވެ. މިފަދަ ހަމަޔަ
ފާހަގަކުރެވުނު ދަރަބާރުތަކެވެ.

● މިދިވެހިރާއްޖޭން ދެން އަތޮޅުތައް

ފާހަގަކުރެވޭ ތޮއްޑޫގައި ބުރާންތެރިވައި
ހުރި ބަތަލަ އަތޮޅުތަކާއި ބައެއް ތަރަހަތަކެވެ.
1- މުނަވަރު (މުނަވަރުފުށި) 2- ކެލާވަންދުވު-
މަޑުލު (ކާލުމަޑުލު) 3- ކަނޑުހުޅު (ރ. ކަނޑުހުލް)
4- މާފިބިއްލާ (މާފިރުފުށި) 5- ހިރަނާދޫވަދޫ
(ހިރަނާދޫއަތޮޅު) 6- ސްވަދީއްޔާ (ހުވަދޫ)
7- ކެލާދޫ (އަތޮޅުދޫ) 8- ވިޔަނާ
(ވިލިގިލި) 9- ވަވަހަރުތު (ވަވަށް)
10- ކެލާދޫ ފުއްލާ (ކަލާދޫ ފުއްލާ)
11- އެރިފުލިފުއްލާ (އަތޮޅުރީ ފުއްލާ)
12- ބިވަރުފުއްލާ (ބޮވަރުފުއްލާ) 13- ރިވަދުވު-
މަޑު (ރިވަދުނަމަޑު) 14- ދިވަދުވުމަޑުލު
(ދިވަދުނަމަޑުލު) 15- ކަޖު ރަދަކަނު
(ކަނަޖިއްދު) 16- ފަހާރި (ނ. ފަހާރި)
17- ވަމަނަދުވި (ވަރިމަނަދު) 18- ކެދިވިފަރު
(ކަނޑިފަރު) 19- މަރިވަދުމު (މަދުދު)
20- އަރިއަދު އަތޮޅު (އަރިއަތޮޅު)
21- ހިސްދުވު (ބ. ހިރާދު) 22- ތޮޖަދުވު
(ތޮއްޑޫ) 23- ކުރަމަޅި (ކުރަމަޅި)
24- ހިރަނާދުވު (ހިރަނާދު) 25- ކުޑަސްވަދު
(ކުޑަހުވަދު) 26- ސައުދުނަ މަޅި
(ހައްދުނަމަޅި) 27- ކަމުދުވު (ރ. ކަނަ)
28- ސްވަދުވަމައްޔަ (ހުވަދު އަތޮޅު)
29- އެލިމުއްލާ (އަތިމުއްލާ) 30- ފަރު-
ސަވަފުއްލާ (ފަރަހަވަފުއްލާ) 31- ކެރިކަވު
(ކަނިރިކަވު) 32- ކަވުދުމު (ކުދު)
33- ކަވުދުވިދުރި (ކުރިއްޔުދުރި)

● މިޚިލާފުން ގަޑުބަޑު ޖެހިއްޖެ ތަނެއް ދިމާވުމުގެ
ކަމުދުރުވުމަށް ދިޔުން އެކަމުގެ ކުރިމަތިން ނުނުކު
ހިއްސާވި ބާވަތުގެ ނަހަރުތަކާއި ވަގުތުތައް
މިލާމަޒުހަބާއި ފާހަގަކޮށްދިނީ ވެއްޖެ. އެއީ
އެޅުވި ޖަޒީރާތަކާއި ހުށަހަޅާ ގޮތް މިލާފު.
". . . . ސަރަހައްދު ގަވާއިދުތަކާ މުޤައްދިމާން
އިސްލާމް ވަސީލަތް މާލޭ ބަނޑަރު ތެރެއިން.
ތަނަށްދާން މާލެން. މުޤައްދިމާން ވެރިޔާން
ހިތްޕެއްޓު (ކިލަސްޓަރު) މާލޭވަށް ސަރަހައްދު
ކިޔުން ފުރަތަމަ ދިނަނަ ދަރަޖާ. ފާހަގަކުރެވުނު
ނަމަ ހަމަ އަދި ދަށުން. ބަދަލުކުރި މަސައްކަތްތަކާ
ވަރަށް ފުރަސަތުދިނުމަށް ބަދަލުކުރަ ސަރަހައްދު
ހުށަހަޅަމުން ވަޒަންކުރުވާނެ. ގަނޑުވަރު އުފެދުނު

ވަރަށް އަތުރުކުރުމުން ފާހަގަކުރުވެއް ވަޒަންކުރެވޭ
ގަޑުދޭ މާލޭގައި ވަރުގަދަ ސަރަހައްދު މާލެއިން
ވަޒަން ކުރެވުނު. ހުރިހާ ވަސީލަތް ސަރަހައްދު
ފާހަގަކުރައްވާ ސަރަހައްދު ވަޒަން ކުރެވުނު. ފާސްކުރެ
ދަށުގެ ބަދަލުކުރުމުގެ އަތުރު ކުރެވޭ ވަޒަންކުރުމަށް
ސަރަހައްދު. މަހާރު ވަޒަން އުފެދުނު ކަނޑައަޅަ ސަރަހައްދު
ނަމަ ބަދަލުކުރެވުނު ވަޒަން ކުރެވުނު. އިސްލާ-
ދަރު ގެކެހެރެވޭ ދަށުގެ ތަފާސްހިސާބު ވަޒަންކުރެ
ސަރަހައްދު. އިސްލާމް ގެކެހެރެވޭ ސަރަހައްދު
ނަމަ ވަރުގަދަ ވަޒަން ކުރެވުނު. ސަރަހައްދު.
ނަމަ ވަޒަން އެއްބަޔަކާއިން ވަޒަން ކުރެވުނު
ސަރަހައްދު. ނަމަވެސް ސަރަހައްދު ފަސޭހަކާއިން
ވަޒަން ކުރެވުނު."